

[Bording.]

Udtalelse om, at han mente, at mit Tal angaaende Skatterne, Ejendomsskatterne — og jeg vil gøre opmærksom paa, at det var det, jeg omtalte —, var ikke mere end 15 Kr. pr. Tønde Land i Østjylland for gode Ejendomme. Ja, det var netop for Ejendomme med god Jord. Det er muligt, at man i andre Dele af Landet kan have Ejendomsskatter, som gaar op til 20 Kr. pr. Tønde Land — det tør jeg naturligvis ikke bestride, det er heller ikke muligt for mig at skaffe Oplysninger herom. Men naar saa den højtærede Minister vil gøre gældende, at i Sammenligning med Skattebyrden og Rentebyrden, i Sammenligning med Udgifterne i det hele taget har det ingen Betydning, om Landbruget er overkapitaliseret eller ikke, at selv om vi sletter hele Gælden eller Halvdelen af Gælden i det danske Landbrug, saa fører det ikke ud af Krisen, vil jeg dog sige til den højtærede Minister: Hvis man regner med en Gældsbyrde i Landbruget paa god Jord for større Husmandsbrug, mindre Gaarde og lidt større Gaarde af 1 000 Kr. pr. Tønde Land, hvilket man før Krigen vilde sige var en meget høj Gældsbyrde, vil det altsaa sige 50 Kr. i Rente pr. Tønde Land, og den højtærede Minister ved jo meget vel, at der findes mange Landbrugere, der for Tiden har en Gældsbyrde, der svarer til 75, 100, ja, indtil 150 Kr. pr. Tønde Land, og man kan ikke sige, at det er lige meget, enten man betaler 50 Kr. i Rente pr. Tønde Land af sin Ejendom, eller man betaler 150 Kr.

Det vil f. Eks. for en Ejendom paa 10 Tdr. Land betyde en Rentebyrde, der er 1 000 Kr. større, hvis det er 150 Kr. pr. Tønde Land, end hvis man kan nøjes med det før Krigen højeste, 50 Kr. pr. Tønde Land. Det vil for en Gaard paa 30 Tdr. Land forøge Gældsbyrden med 3 000 Kr. og for en Gaard paa 300 Tdr. Land med 30 000 Kr.

Det er givet, at en saa mægtig ekstraordinær Udgiftspost er det, som tynger Landbruget i Knæ, og det er ogsaa givet, at en Aflastning af denne Gældsbyrde, der medfører, at vi nu maa svare 100 Mill. Kr. mere i Rente end før Krigen, vil betyde meget mere end de 16 Mill. Kr. i Laan, som den højtærede Minister her har stillet op.

Den højtærede Minister sagde, at Aarsagen til denne mægtige Stigning i Gældsbyrden er de høje Priser, vi har haft, og at det, det gælder om nu, er at faa Misforholdet mellem Indtægter og Udgifter ophævet, og det er fuldkommen rigtigt. Men vi sagde jo Gang efter Gang fra vor

Side under Højkonjunkturerne, at det vilde være en tvivlsom Fordel for Landbruget i Fremtiden at have oplevet saadanne Højkonjunkturer, naar ikke disse Højkonjunkturer har Bund i Virkeligheden, naar de ikke betyder, at der virkelig er et Værdiprisniveau, der betinger saadanne Højkonjunkturer. Hvis det er kunstigt opustede Priser, hvis de f. Eks. har deres Aarsag i, at man fører en Valutapolitik, der er forfejlet, der giver til Resultat, at Kronen omtrent er halveret, vil det blive et tveægget Sværd for Landbruget. Det vil betyde, at det i Fremtiden maa slæbe med Udgifter og først og fremmest Renteudgifter, som de aldrig tidligere har haft og heller ikke i Fremtiden vil faa Mulighed for at kunne betale.

Den højtærede Minister sagde, at det var meget værre med Skatteprioriteten, der er indskudt foran Renteprioriteten, og at det var det, vi skulde vende os imod i Stedet for Gældsbyrden, og at der er indskudt en saa uhyre Skatteprioritet fra 1914 til nu. Men sammenligner man Skattebyrden med Prioritetsbyrden, er den jo for intet at regne, for den udgjorde kun en Fjerdepart i den Periode, da vi havde den lave Krone, og for hvilken vi efter mit Skøn har et meget stort Ansvar, fordi det er Rigsdagen og Regeringen, der har tilladt Nationalbanken at ødelægge den danske Krone. Derfor er det, vi har et Ansvar for, hvorledes Forholdene har udviklet sig i disse 6 Aar. I dem er Landbrugets samtlige Ejendomsskatter til Stat, Amt og Kommune kun steget med 20 Mill. Kr., hvorimod Renten af den Gældsbyrde, vi har faaet mere i den Periode, udgør ca. 80 Mill. Kr.

Det vil altsaa sige, at Landmændenes Gældsbyrde er 4-doblet i Perioden under den lave Krone i Forhold til Ejendomsskatterne. Og saa er der her een Ting til, som vi ikke maa glemme, og det er, at Ejendomsskatterne er faldende. De er maaske ikke en Gang oppe paa de 80 Mill. Kr., altsaa med de 20 Mill. Kr.'s Stigning, de falder ude omkring i Amterne saa godt som overalt. Der er ingen Tvivl om, at de efterhaanden vil bringes ned, maaske endogsaa til at respektere Parikronen. Med Hensyn til Rentebyrden er jeg derimod temmelig sikker paa, at hvis der ikke sker en Forandring i disse Forhold, vil det vare meget længe, før vi kommer ned med de 80 Mill. Kr., som er Resultatet af Prioritetsforøgelsen under den lave Krone.

Den højtærede Statsminister siger, at man ikke kunde sammenligne Skatte- og Rentetyngen for Landbruget, og det var